

Hr Andres Anvelt
Siseministeerium
Minister

28.03.2017, Tallinn

Ettepanek meditsiini- ja kiirabilendude teenuse ümberkorraldamiseks.

Austatud härra minister

Kirjutan Teile ajendatuna hiljuti ajakirjanduses käsitletud Politsei- ja Piirivalveameti Lennusalga (PPA LS) neljanda päästekopteri hanke teemast. MTÜ Eesti Kiirabikopter on 2016 aasta alguses loodud vabatahtlik kodanikualgatus, mille eesmärgiks on esmase meditsiiniteenuse kättesaadavuse parendamine Eesti Vabariigis läbi kiirabikopteri teenuse teadvustamise, arendamise ja korraldamise.

Käesolevaga teeb MTÜ Eesti Kiirabikopter Teile ettepaneku hetkel Siseministeeriumi haldusalas oleva hädaabimeditsiinilendude teostamise ja korraldamise aluste analüüsimiseks riiklikult laiapõhjalisemalt, kaasates nii sotsiaal- kui ka kaitseministeeriumi haldusala vastavaid ametkondi.

Meie erialaspetsialistid omavad pikaaegset kogemust Eesti riikliku lennunduse valdkonnas ja oleme arusaamal, et üks riiklik lennundusüksus ei ole võimeline teostama kõiki riigi toimimiseks vajalike omavahel mitte haakuvaid lennuülesandeid samaaegselt ühe kopteriplatvormiga kuluefektiivselt ja professionaalselt. Analüüsida tuleb kogu ülesannete spektrit terves riiklikus kopterilennunduses ja seda mitte ainult ühe ametkonna huvidest lähtuvalt.

Eelmisel aastal teostasid PPA LS kopterid avalikel andmetel 151 meditsiinilist transportlendu, seda kas haiglale vahel või väikesaartelt haiglatesse. Eeldades ühe lennu keskmiseks pikkuseks arvestuslikult 2-2.5 lennutundi, siis teostasid PPA LS kopterid kokku eelmise aasta jooksul orienteeruvalt 300-400 lennutundi lende riikliku hädaabi korras Sotsiaalministeeriumi haldusalas olevate asutuste tellimisel ehk lende, mis ei ole antud üksuse peamiseks ja prioriteetseks ülesandeks.

Juhul kui PPA LS loobub meditsiinilendude teostamisest, siis vabaneb selle alt hinnanguliselt kuni 2/3 kogulendude mahust. Samuti väheneb oluliselt hooldusvajadus kopteritele ning üksus saab keskenduda oma põhiülesannete kvaliteetsele täitmisele, milleks on piiriseire ning otsingu- ja päästelendude teostamine nii tsiviillendudele kui ka NATO õhuturbemissioonidele. Antud arengud on aga kindlasti esmalt üksuse tasandil loomulikult äärmiselt ebapopulaarsed kuid pikas perspektiivis riiklikult kasulikud ja võimaldavad meeskondadel spetsialiseeruda põhiülesannete täitmisele, mis tagab kvaliteetse ning efektiivsema ülesannete täitmise.

Leiame, et uue kopteri hankimine PPA LS-le ei paranda otseselt meditsiinilendude kättesaadavust ja kvaliteeti Eestis kuna päästekopter on antud tööks ilmselgelt liialt suur ja kulukas. Meditsiini- ja kiirabilendude teostamiseks kasutatakse Euroopas reeglina 3 kuni 5 tonnise täismassiga koptereid, mille eelistuseks räägivad operatiivne kiirkäivitumine (alla 1 minuti), võimalus maanduda piiratud platsidele ehk maanduda sündmuskohal ja vajavad vähem hooldust. Soome FINNHEMS näitel on kiirabikopterite tehniline saadavus 99% ja 4 kopteriga ollakse võimelised mehitama kolme baasi 24/7 3 minutilise väljalennuajaga. Täiendavalt on antud kopterid nii soetus- kui käitamiskuludelt vähemalt 2-3 korda soodsamad kui hetkel PPA LS kasutuses olevad 7 tonnise täismassiga Leonardo AW-139 päästekopterid.

Samuti jääb arusaamatuks PPA LS kopterite mehitamine ja pilootide värbamise poliitika kuna pääste- ja meditsiinkopterite töö on üks raskemaid ja nõuab head väljaõpet ning kogemust. Üldjuhul maailmas värskest lennukooli lõpetanud piloote päästekopterite meeskonnas ei kasutata ning nõutud keskmine kogemus algab teisel piloodil 800 lennutunnist ja kaptenitel vastavalt vähemalt 2000. Antud teema on oluline kuna vastavate pädevustega ja kogenud piloodi koolitamine nõuab vähem ressursi ja valmisolek saavutatakse kiiremini. PPA LS on korduvalt eelistanud kogenud pilootidele konkurssi korras värvata noori ja vähemkogenud ning vähem kvalifitseeritud piloote, heaks näiteks saab siinkohal tuua hiljuti lõppenud konkurssi 2. piloodi ametikohale.

Meditsiinilendude teostamine on vastavalt Euroopa Liidu määrusele kommertstegevus, mille teostamiseks tuleb Sotsiaalministeeriumil teenus riigihanke korras lepinguga vastavat luba omavalt lennundusettevõttelt sisse osta. MTÜ Eesti Kiirabikopter on koostöös Sotsiaalministeeriumi vastava töögrupiga analüüsinud võimalikke meditsiiniliste lendude teostamise võimalusi riigis laiemalt, püüdes seejuures viia antud teenus euroopa nõetele ja kvaliteedile vastavaks kiirabirehvvormi raames.

Hindame väga võimalust tulla Siseministeeriumisse tutvustama meditsiini- ja kiirabilendude olemust.

Teie arvamust ootama jäädes,

Ette tänades,

Ivar Värk

MTÜ Eesti Kiirabikopter

Juhatuse liige

Ivar.vark@kiirabikopter.ee